

تأثیر تمرین هوایی و مصرف مکمل انار بر پراکسیداسیون لیپیدی و برخی مولکول‌های چسبان زنان چاق

مینا بنیادی^۱، بهرام عابدی^۲

چکیده

مقدمه: یکی از این مکمل‌های گیاهی با خواص درمانی، مکمل انار است. هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثر هشت هفته تمرین هوایی و مصرف مکمل انار بر پراکسیداسیون لیپیدی و برخی مولکول‌های چسبان در زنان چاق بود.

روش‌ها: در این کارآزمایی بالینی تصادفی دوسوکور چهل زن چاق با شاخص توده بدنی بیشتر از 30 kg/m^2 به صورت تصادفی در چهار گروه تمرین هوایی، انار، تمرین هوایی + انار و دارونما قرار گرفتند. مداخلات به مدت هشت هفته انجام شد. برنامه تمرین شامل دویden بر روی نوار گردان با ۶۵ درصد ضربان قلب بیشینه به مدت ۱۶ دقیقه در هفته اول بود که در هفته هشتم به ۳۰ دقیقه با ۸۰ درصد ضربان قلب بیشینه رسید. گروه‌های مکمل یا دارونما روزانه ۲۰۰ میلی‌گرم، به مدت دو ماه مصرف کردند. ۲۴ ساعت بعد از مداخلات، از تمام آزمودنی‌ها نمونه خون جهت اندازه‌گیری متغیرها گرفته شد. جهت مقایسه و بررسی تغییرات متغیرها در چهار گروه پژوهش و در دو زمان خون‌گیری (بیش و پس از آزمون)، از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه و t زوجی استفاده شد.

نتایج: نتایج نشان داد که VCAM-1 و ICAM-1 در سه گروه مداخله (گروه‌های تمرین + انار، تمرین و انار) به‌طور معنادار کاهش یافت ($P < 0.05$). این کاهش در گروه تمرین + انار به‌طور معنادار بیشتر از دو گروه تمرین و انار به‌نهایی بود ($P < 0.05$).

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد هشت هفته تمرین هوایی به همراه مصرف مکمل انار می‌تواند نتیجه بهتری در کاهش التهاب و استرس اکسایشی در جهت پیشگیری از بیماری‌های مرتبط با چاقی در زنان چاق داشته باشد.

وازگان کلیدی: تمرین هوایی، انار، استرس اکسایشی، مولکول‌های چسبان

می‌توانند سر منشأ بیماری‌هایی مانند سرطان، پیری، سندروم درد تنفسی بزرگ‌سالان و سایر باشند (۱). گونه‌های فعل اکسیژن، از طریق شبکه آنزیمی پیچیده و مولکول‌های آنتی‌اکسیدانی مانند سوپر اکسید دسموتاز (SOD)، کاتالاز (CAT)، گلوتاتین پراکسیداز (GPX) که مسئول مصرف گونه‌های فعل اکسیژن می‌باشند، کنترل می‌شوند (۲). منابع داخلی تولید ROS شامل زنجیره انتقال الکترون

مقدمه

اکسیدان‌ها یا رادیکال‌های آزاد، گونه‌هایی با نیمه عمر خیلی کوتاه و با واکنش‌گری خیلی قوی هستند. به طور معمول، گونه‌های فعل اکسیژن، تمایل به جایه‌جاشدن در بدن دارند تا با الکترون مولکول‌های دیگر بدن واکنش دهند و بر روی قسمت‌های متفاوت سلول از جمله اسیدهای نوکلئیک، پروتئین‌ها، لیپیدها و DNA اثر گذاشته و آن‌ها را اکسیده کنند و

۱- کارشناس ارشد، گروه تربیت‌بدنی، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران

۲- دانشیار، گروه تربیت‌بدنی، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران

نویسنده‌ی مسئول: بهرام عابدی Email: abedi@iaumahallat.ac.ir

آدرس: محلات، بلوار آیت‌الله خامنه‌ای، خیابان دانشگاه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات تلفن: ۰۹۱۸۸۶۷۶۶۲ فاکس: ۰۸۶۴۳۲۵۷۵۵۵

و نوع تغذیه، در فرآیند تولید رادیکال آزاد نقش دارد (۵).

از طرف دیگر، مولکول‌های چسبان بین سلولی (Intercellular Adhesion Molecule 1) ICAM-1 و عروقی (VCAM-1) از حساس‌ترین نشانگرهای سلولی در زمینه شناسایی روند تشکیل پلاک آترواسکلروزی در دیواره اندوتیال عروق می‌باشند. شواهد رو به افزایش نشان می‌دهد که ICAM-1 موجب افزایش فعالیت آندوتیال عروقی می‌شود و می‌توان جهت پیش‌بینی و پیشگویی بیماری‌های قلبی-عروقی از آن استفاده نمود (۶). همچنین در افراد چاق و دارای اضافه وزن با افزایش سطوح چربی بدن و کاهش آمادگی قلبی-تنفسی سطوح سرمی ICAM-1 افزایش می‌یابد. همچنین رابطه معنی‌دار مثبتی بین سطوح گلوكز خون و ICAM-1 بیماران دیابتی گزارش شده است (۶). یافته‌های پژوهش‌های انجام شده در بررسی اثر فعالیت‌های ورزشی هوایی بر سطوح سرمی مولکول‌های چسبان (به عنوان شاخص‌هایی در ارزیابی التهاب عمومی) متفاوت هست، به طوری‌که نتایج برخی از مطالعات نشان می‌دهند فعالیت‌های ورزشی منجر به کاهش معنادار (۶,۷) و یا عدم تغییر (۷,۸) در سطوح سرمی مولکول‌های چسبان می‌شوند. به نظر می‌رسد فعالیت‌های ورزشی منظم با کاهش تحريك سempاتیکی و افزایش سیتوکین‌های ضدالتهابی، رهایش میانجی‌های التهابی از بافت چربی را مهار می‌کند و به دنبال آن، غلظت ICAM-1 و VCAM-1 کاهش می‌یابد (۶). سازوکار دیگر در کاهش شاخص‌های التهابی ICAM-1 و VCAM-1 ممکن است اثر ضد اکسایشی تمرین هوایی باشد؛ زیرا رادیکال‌های آزاد

میتوکندریایی و بتاکسیداسیون چربی‌ها هستند. تولید ROS میتوکندریایی، در شرایط تنفسی نرمال رخ می‌دهد. تقریباً ۲ الی ۵ درصد از اکسیژن جریان یافته در دستگاه انتقال الکترون، به آنیون سوپراکسید و دیگر گونه‌های فعال اکسیژن تبدیل می‌شود. با افزایش جریان اکسیژن در میتوکندری در هنگام ورزش، انتظار می‌رود تولید ROS در عضلات قلبی و اسکلتی به‌ویژه در افراد دارای اضافه وزن و چاق افزایش یابد (۳). تحقیقات نشان داده‌اند که افراد چاق، از سطح بالاتری از رادیکال‌های آزاد اکسیژن برخوردارند (۳). آمار روزافزون افراد دارای اضافه وزن یا چاق، محققان را بیش از پیش برای کشف علت بروز این بیماری همه‌گیر و یافتن راه چاره آن به تلاش و می‌دارد (۲,۳). در این راستا، Brown و همکاران تحقیقی در رابطه با استرس اکسایشی (MDA مالون دی‌آلدئید) در افراد چاق و اضافه وزن انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که میزان استرس اکسیداتیو در افراد چاق با برخی بیماری‌های سندروم متابولیک (آترواسکلروز، افزایش قند خون، چربی خون، فشارخون، سرطان و بیماری قلبی-عروقی) رابطه مستقیم دارد (۴). هم‌راستا با این تحقیق، مطالعات تحقیقی دیگر نیز نشان داده‌اند که چاقی، با افزایش استرس اکسایشی همراه است. در افراد چاق، تولید رادیکال آزاد افزایش می‌یابد و سیستم دفاع آنتی‌اکسیدانی کاهش می‌یابد، همچنین مشخص شده است که تجمع چربی و شاخص توده بدنی (BMI Body Mass Index) بالایی با شاخص‌های استرسی اکسایشی دارند. با این حال، عوارض ناشی از چاقی و اضافه وزن، متعاقب شرکت در فعالیت‌های ورزشی و به کارگیری مداخله‌های تغذیه‌ای کاهش می‌یابد که شدت تمرین

افزایش نیتریک اکساید که مهم‌ترین عامل ضدالتهابی و آنتی‌اکسیدانی در اندوتیلیوم رگ‌هاست، بشود (۹). با این حال، تحقیقات اندکی در رابطه با تعیین اثر مصرف آب انار همراه با تمرینات هوایی بر شاخص‌های فشار اکسایشی و التهابی در افراد چاق یا دارای اضافه‌وزن انجام شده است.

تاکنون پژوهشی با هدف بررسی تأثیر ترکیب تمرین و مکمل انار بر مولکول‌های چسبان همراه با پرواکسیداسیون لیپید انجام نشده است. هدف این مطالعه بررسی اثر هشت هفته تمرین هوایی همراه با مصرف مکمل انار بر مولکول‌های چسبان و پرواکسیداسیون لیپید در زنان چاق بود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه یک کارآزمایی بالینی تصادفی دوسوکور و پایلوت بود که در سال ۱۳۹۶ بر روی ۴۰ زن انجام شد. بعد از اعلان فراخوان عمومی و اطلاع‌رسانی، تعداد ۶۴ نفر داوطلب شرکت در پژوهش شدند که در نهایت ۴۰ نفر که واجد شرایط ورود به مطالعه بودند، انتخاب شدند. به دلیل این که مطالعه پایلوت بود، محاسبه حجم نمونه انجام نشد.

این مطالعه مجوز کمیته اخلاقی در پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات، به کد ۲۰۰۲۱۴۰۴۹۵۲۰۶ را دریافت کرد. توجیه شرکت‌کنندگان از مراحل انجام پژوهش، در یک جلسه معارفه جهت آشنایی با اهداف و روش‌های تحقیق انجام شد. سپس از همه شرکت‌کنندگان رضایت‌کننده گرفته شد.

سپس با استفاده از جدول اعداد تصادفی شرکت‌کنندگان در ۴ گروه ۱۰ نفره تمرین هوایی، مصرف مکمل انار، تمرین هوایی + مکمل انار و

اکسیژن موجب افزایش بروز میانجی‌های التهابی و ICAM-1 می‌شود (۶). در محدود مطالعاتی که به بررسی اثرات فعالیت‌های ورزشی بر مولکول‌های چسبان پرداخته شده است، نتایج مبهم و متناقضی گزارش شده است؛ با این وجود اغلب حاکی از اثرات کاهنده فعالیت ورزشی بر مولکول‌های چسبان می‌باشد.

استفاده از طب گیاهی به عنوان یک روش درمانی، در افزایش شرایط ضدالتهابی و ضدآکسایشی و یا پاک‌سازی رادیکال‌های آزاد، توجه فراوانی را به خود معطوف ساخته است. یکی از این مکمل‌های گیاهی که دارای خواص ضدآکسایشی است و امروزه از آن برای مقاصد درمانی استفاده می‌شود، مکمل انار است (۹). بر اساس شواهد علمی، این نوع مکمل ممکن است ضمن افزایش عملکردهای ورزشی، باعث تقویت دفاع ضدآکسایشی و کاهش آسیب‌های آکسایشی ناشی از انجام فعالیت‌های ورزشی شود. به علاوه در برخی از گزارش‌های نامطلوب خون و یا حتی انار در کاهش چربی‌های نامطلوب خون و یا حتی اثرات ضدمیکروبی و ضدالتهابی این ماده اشاره شده است (۱۰). نتایج مطالعات حاکی از آن است که آنتی‌اکسیدان موجود در انار، سه برابر چای سیز و شراب قرمز هست و در مقایسه با انگور، گریپ‌فروت و آب‌پرتقال، آنتی‌اکسیدان انار به دلیل سرشار بودن از ویتامین‌های A، E و C، بیشتر است. انار، با برخورداری از اثرات ضدآکسایشی و ضدالتهابی، می‌تواند ضمن مقابله با اثرات نامطلوب فشار آکسایشی و التهاب ناشی از بیماری‌ها، باعث کاهش شاخص آسیب‌های غشای سلولی مانند مالون‌دی‌آلدئید، کاهش بیان عامل رشدی سایتوکاین B1 و افزایش ظرفیت ضدآکسایشی سرم و همچنین

جلسه نمونه‌گیری حاضر شده و از چهار گروه در وضعیت ۱۲ ساعت ناشتاپی، نمونه خونی گرفته شد. بعد از آن، مداخلات به مدت ۸ هفته انجام شد. در این ۸ هفته، گروه تمرین هوایی به تمرینات هوایی پرداختند، گروه مکمل انار روزانه قرص عصاره انار دریافت کردند، گروه تمرین هوایی + مکمل هر دو مداخله (تمرین هوایی و قرص عصاره انار) را با هم دریافت کردند و گروه کنترل در فعالیت ورزشی شرکت نکردند، پلاسبو مصرف کردند و به انجام کارهای روزمره و زندگی عادی پرداختند. قرص دارونما از نظر ظاهری کاملاً مشابه قرص‌های حاوی مکمل انار بود و شرکت کنندگان پژوهش در گروه‌های مورد بررسی، نمی‌دانستند که قرص مصرفی آن‌ها حاوی ماده انار یا پلاسبو است.

دارونما به صورت روزانه ۲۰۰ میلی‌گرم قرص دکستروز طعم داده شده، یک وعده در روز به مدت دو ماه مصرف شد. قرص عصاره انار به صورت روزانه ۲۰۰ میلی‌گرم، یک وعده در روز به مدت دو ماه مصرف شد. محتوای قرص عصاره انار شامل ۹۰ میلی‌گرم اسید الازیک، ۴۰ میلی‌گرم کالاجین، ۴۰ میلی‌گرم پانیکالین، ۱۵ میلی‌گرم آنتوسیانین و ۱۵ گرم فلاونوئید بود که از شرکت داروسازی امین اصفهان با شماره ثبت فراورده ۱۳۹۰ ۱۷۱۷۸۲۱۲ تهیه شد.

برنامه ورزشی در این مطالعه طبق روش Kraemer و همکاران اجرا شد (۱۱). برنامه تمرین هوایی شامل ۸ هفته و هر هفته سه جلسه شامل دویدن بر روی نوار گردان با ۶۵ درصد ضربان قلب بیشینه به مدت ۱۶ دقیقه در هفته اول بود که در هفته هشتم به ۳۰ دقیقه با ۸۰ درصد ضربان قلب بیشینه رسید. یعنی در هر دو هفته دو دقیقه به زمان و هر دو هفته پنج درصد بهشدت افزوده شد. شدت تمرینات

کنترل قرار گرفتند.

معیارهای ورود به مطالعه، نداشتن دوره‌های قاعدگی نامنظم، عدم نیاز به مصرف داروی مسکن، عدم محدودیت فعالیت‌های روزانه، عدم شرکت در فعالیت‌های ورزشی منظم، شاخص توده بدنی بیشتر از ۳۰ کیلوگرم بر متر مربع و نداشتن هرگونه بیماری مزمن بود.

معیارهای خروج از مطالعه شامل سابقه مصرف الكل، سابقه ابتلا به دیس‌لیپیدمی‌هایی که دارو مصرف می‌کنند، بارداری و شیردهی، سابقه ابتلا به فشارخون بالا، بیماری ریوی، کلیوی، انجام پیوند کبد، ابتلا به سایر بیماری‌ها و اختلالات مزمن که موجب ارتشاج چربی در کبد می‌شوند (نظیر دیابت، هپاتیت B و C)، مصرف داروهای تاموکسیفن، کنترل کنندگان فشارخون، استاتین‌ها، داروهای هپاتوتوكسیک، قرص‌های ضدبارداری و استروژن و شرکت در فعالیت منظم ورزشی طی ۶ ماه گذشته بود.

یک هفته قبل از شروع فعالیت ورزشی، ویژگی‌های عمومی آزمودنی‌ها نظیر سن، قد، وزن، شاخص توده بدنی و حداکثر اکسیژن مصرفی اندازه‌گیری شد. وزن با ترازوی دیجیتال سکا ساخت کشور آلمان و قد نیز با قدسنج سکا ساخت کشور آلمان اندازه‌گیری شد. شاخص توده بدن نیز از طریق تقسیم وزن به کیلوگرم بر مجدور قد به متر محاسبه گردید. برای اندازه‌گیری ترکیب بدنی نیز، از دستگاه سنجش ترکیب بدنی و با IN BODY 0.3, (Korea) استفاده شد که شاخص‌های ترکیب بدنی شامل درصد چربی و توده بدون چربی ثبت شدند و حداکثر اکسیژن مصرفی آزمودنی‌ها با استفاده از آزمون بیوالکتریکال ایمپدنس آزمون بروس اندازه‌گیری شد.

سپس ۲۴ ساعت قبل از شروع تمرینات، افراد در

میانگین و انحراف معیار متغیرها محاسبه شدند. توزیع نرمال با استفاده از آزمون اسمیرنوف-کولموگروف و همگنی واریانس‌ها توسط آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت. از آنچه برای مقایسه پیش‌آزمون و پس‌آزمون استفاده شد، جهت مقایسه و بررسی تفاوت متغیرها در چهار گروه پژوهش، از آزمون آماری تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شد. سطح معنی‌داری برابر با $P < 0.05$ در نظر گرفته شد. تمام محاسبات آماری با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۲ انجام شد.

نتایج

سن زنان شرکت کننده در این مطالعه بین ۲۰ تا ۳۰ سال و با میانگین 24.2 ± 3.5 بود.

نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نشان داد که داده‌ها دارای توزیع نرمال بودند، و امکان استفاده از آزمون آماری پارامتریک برای مقایسه چهار گروه تحقیقی وجود دارد ($P > 0.05$).

نتایج در جدول ۱ نشان داد که درصد چربی، وزن و شاخص توده بدنی در هر دو گروه تمرین و تمرین به همراه مکمل انار، بعد از تمرین نسبت به قبل از تمرین کاهش معناداری داشت ($P < 0.05$). درحالی که حداقل اکسیژن مصروفی در هر دو گروه تمرین و تمرین به همراه مکمل انار، بعد از تمرین نسبت به قبل از تمرین افزایش معناداری داشت ($P < 0.05$)؛ اما این تفاوت بین گروه‌ها بعد از مداخله تنها بین گروه دارونما با دو گروه تمرین و تمرین به همراه مکمل انار وجود داشت ($P < 0.05$) و بین گروه‌های مکمل انار و دارونما تفاوت معناداری وجود نداشت ($P > 0.05$).

هر جلسه با دقت کنترل می‌شد و بدین منظور از ساعت ضربان سنج پولار برای هر فرد استفاده شد. همچنین هر آزمودنی کلیه جلسات فعالیت را در ساعت و زمان مخصوص به خود شروع و به اتمام رساند که این زمان برای کلیه جلسات تمرینی یکسان بود (۱۱).

دو روز بعد از پایان تمرینات ورزشی، شرکت‌کنندگان در نمونه‌گیری دوم حاضر شدند و از هر چهار گروه در وضعیت ۱۲ ساعت ناشتابی نمونه خونی اخذ گردید. برای هر نمونه، سطوح ICAM-1، VCAM

تغذیه امکان‌پذیر نبود و جهت کنترل تغذیه از پرسشنامه یادآمد تغذیه ۲۴ ساعته استفاده شد. نمونه خونی از ورید میانی (باسلیک) آزمودنی‌های گروه‌ها به میزان ۶ سی سی گرفته شد. نمونه‌های جمع‌آوری شده داخل لوله‌های استریل حاوی K3EDTR EDTR ریخته شد. لوله‌های هپارینه و درون یخ قرار گرفت و سپس تا چند دقیقه در دمای محیط باقی ماند. سپس توسط سانتریفیوژ به مدت ۱۰ دقیقه با دور ۳۵۰۰ RPM تفکیک شد. کلیه نمونه‌های خونی به صورت فریز شده در دمای -۲۰ درجه سانتی‌گراد قرار گرفتند تا در زمان سنجش آزمایشگاهی مورد استفاده قرار گیرد. کلیه مراحل نمونه‌گیری برای هر یک از آزمودنی‌ها در شرایط یکسان انجام شد.

سطوح سرمی آنزیم مالون دی‌آلدئید با استفاده از کیت HpLc ساخت کشور آلمان با حساسیت ۰/۹۲ میکرومول بر لیتر به دست آمد. از کیت الیزا ساخت شرکت ZellBio آلمان نیز جهت اندازه‌گیری ICAM-1 و VCAM-1 استفاده شد.

جدول ۱: ویژگی دموگرافیک آزمودنی‌های چهار گروه و مقایسه شاخص‌ها قبل و بعد درون گروه‌ها و پس از مداخله بین گروه‌ها

VO _{2max} (ml.kg ⁻¹ .min ⁻¹)	BMI (kg.m ⁻²)	وزن (کیلو گرم)	جربی (%)	گروه	
				زمان	
۳۲/۴ ± ۲/۸	۳۱/۳ ± ۰/۲	۸۶/۴ ± ۵/۱	۴۰/۲ ± ۴/۴	قبل از مداخله	تمرین هوایی
۳۵/۹ ± ۲/۷	۲۸/۶ ± ۰/۶	۷۹/۱ ± ۵/۱	۳۱/۵ ± ۴/۵	بعد از مداخله	
*۰/۰۲	*۰/۰۱	*۰/۰۲	*۰/۰۳		P درون گروهی
۳۱/۶ ± ۲/۱	۳۱/۲ ± ۰/۱	۸۷/۴ ± ۴/۷	۳۹/۷ ± ۴/۴	قبل از مداخله	مکمل انار
۳۱/۹ ± ۱/۹	۳۱/۱ ± ۰/۳	۸۷/۳ ± ۴/۹	۳۹/۱ ± ۴/۴	بعد از مداخله	
۰/۱	۰/۳	۰/۳	۰/۲		P درون گروهی
۳۱/۹ ± ۲/۲	۳۱/۴ ± ۰/۲	۸۶/۱ ± ۵/۲	۳۹/۴ ± ۴/۹	قبل از مداخله	تمرین هوایی + انار
۳۴/۷ ± ۲/۶	۲۸/۸ ± ۰/۸	۷۸/۷ ± ۵/۳	۳۱/۴ ± ۴/۹	بعد از مداخله	
*۰/۰۲	*۰/۰۲	*۰/۰۰۱	*۰/۰۱		P درون گروهی
۳۳/۶ ± ۲/۹	۳۱/۴ ± ۰/۳	۸۳/۵ ± ۴/۱	۳۸/۴ ± ۴/۵	قبل از مداخله	دارونما
۳۳/۸ ± ۳/۱	۳۱/۱ ± ۰/۵	۸۲/۸ ± ۴/۸	۳۸/۴ ± ۴/۶	بعد از مداخله	
۰/۵	۰/۴	۰/۳	۰/۴		P درون گروهی
۰/۰۱†	۰/۰۲†	۰/۰۲†	۰/۰۳†		P بین گروهی

*تفاوت معنادار در مقایسه قبل و بعد تمرین

†تفاوت بین گروه‌ها بعد از مداخله

جدول ۲: مقادیر VCAM-1، ICAM-1 و MDA آزمودنی‌های در چهار گروه و مقایسه آن‌ها قبل و بعد درون گروه‌ها و پس از مداخله بین گروه‌ها

VCAM-1 (ng.ml ⁻¹)	ICAM-1 (ng.ml ⁻¹)	MDA μmol.l ⁻¹	گروه	
			زمان	
۶۹۱/۷ ± ۶۹/۶	۵۲۲/۵ ± ۷۹/۶	۲/۴۱ ± ۰/۴۶	قبل از مداخله	تمرین هوایی
۶۲۸/۴ ± ۶۷/۶	۴۶۰/۴ ± ۹۰/۸	۲/۰۳ ± ۰/۴۷	بعد از مداخله	
*۰/۰۱	*۰/۰۳	*۰/۰۱		P درون گروهی
۶۹۳/۳ ± ۷۸/۱	۴۵۶/۹ ± ۸۰/۳	۲/۵۶ ± ۰/۵۱	قبل از مداخله	مکمل انار
۶۳۲/۵ ± ۷۸/۶	۳۹۵/۱ ± ۸۹/۹	۲/۰۴ ± ۰/۵۱	بعد از مداخله	
*۰/۰۱	*۰/۰۲	*۰/۰۳		P درون گروهی
۷۱۹/۷ ± ۶۸/۴	۵۰۷/۲ ± ۱۱۵/۲	۳/۰۲ ± ۰/۴۶	قبل از مداخله	تمرین هوایی + انار
۶۲۰/۳ ± ۶۶/۹	۳۶۱/۲ ± ۹۶/۷	۱/۸۵ ± ۰/۵	بعد از مداخله	
*۰/۰۱	*۰/۰۰۲	*۰/۰۱		P درون گروهی
۶۹۲/۹ ± ۶۶/۰۵	۴۴۶/۶ ± ۹۸/۱	۲/۰۳ ± ۰/۶۷	قبل از مداخله	دارونما
۶۹۵/۲ ± ۶۵/۴	۴۶۰/۴ ± ۹۱/۱	۲/۱۴ ± ۰/۷	بعد از مداخله	
۰/۶	۰/۵	۰/۴		P درون گروهی
۰/۰۲†	۰/۰۲†	۰/۰۰۱†		P بین گروهی

*تفاوت معنادار در مقایسه قبل و بعد تمرین

†تفاوت بین گروه‌ها بعد از مداخله

نشان دادند (۱۳). در اغلب پژوهش‌هایی که عدم تغییر مولکول چسبان سلولی را به دنبال فعالیت‌های ورزشی گزارش کرده‌اند، آزمودنی‌ها جوان و سالم بوده‌اند (۱۴)؛ اما در بیشتر مطالعاتی که کاهش sICAM-1 دیده شد، آزمودنی‌ها چاق یا دارای اضافه وزن بودند (۱۲، ۶) که در تأیید یافته‌های مطالعه حاضر است.

گفتنی است در آزمودنی‌هایی که بافت چربی بیشتری دارند، سایتوکین‌های بیشتری تولید می‌شود و فعالیت ورزشی در کاهش این سایتوکین‌ها و التهاب، مؤثر عمل می‌کند. همچنان، سطوح اولیه شاخص‌ها در شروع تمرین عامل تأثیرگذاری است. به طوری که هرچه میزان آن‌ها در خون بالاتر باشد، تغییرات محسوس‌تری نشان داده خواهد شد (۶). Zoppini و همکاران گزارش کردند که میزان کاهش sICAM-1 با میزان کاهش وزن و توده چربی ارتباط داشت و فعالیت ورزشی اثر کاهشی بر میزان sICAM-1 را نشان می‌دهد. در نتیجه، احتمالاً فعالیت ورزشی از طریق کاهش توده چربی و کاهش عوامل التهابی به کاهش میزان sICAM-1 منجر می‌شود (۱۵).

با توجه به ارتباط چاقی، بهویژه چاقی احساسی با التهاب عمومی مزمن و خفیف، کاهش در BMI و توده چربی با کاهش ترشح سایتوکاین‌های التهابی sICAM-1 ممکن است علت احتمالی کاهش در Ito و همکاران در پژوهشی تأثیر سه ماه برنامه تعديل مصرف انرژی شامل فعالیت ورزشی و رژیم غذایی و کاهش وزن را بر سطوح سرمی و سلکتین-E در ۴۰ زن چاق بررسی کردند. نتایج آن‌ها بیانگر همبستگی معنی‌دار بین تغییرات sICAM-1 و توده چربی کل بدن و توده چربی ناحیه تنہ بود. به علاوه sICAM-1 و سلکتین-E

نتایج در جدول ۲ نشان داد که ICAM-1 MDA و VCAM-1 در هر سه گروه تمرین، مکمل انار و تمرین به همراه مکمل انار، بعد از تمرین نسبت به قبل از تمرین کاهش معناداری داشتند ($P<0.05$). این کاهش در گروه تمرین + انار به‌طور معنادار بیشتر از دو گروه تمرین و انار بود ($P<0.05$). بر اساس نتایج آزمون تعقیبی بونفرونی مشخص شد که بین گروه دارونما با هر سه گروه دیگر تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($P<0.05$)، در حالی‌که بین گروه‌های تمرینی و مکمل انار تفاوت معناداری وجود نداشت ($P>0.05$).

بحث

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، ۸ هفته تمرین هوازی، مصرف انار و تمرین هوازی به همراه مکمل انار منجر به کاهش VCAM-1 و ICAM-1 MDA ۱ در زنان چاق شد؛ اما تمرین و مصرف انار همزمان اثر کاهشی بیشتری را نشان داد. با این حال ترکیب بدنی فقط با تمرین هوازی بهبود یافت و به نظر می‌رسد کاهش التهاب و استرس اکسایشی در اثر مصرف انار مربوط به بهبود ترکیب بدنی نیست و شاید فقط تمرین بدنی در بهبود ترکیب بدنی اثرگذار باشد.

مولکول‌های چسبان سلولی جزئی از عوامل التهابی محسوب می‌شوند. در پژوهش مصفا و همکاران، آثار تمرین هوازی در زنان میان‌سال دارای اضافه وزن بررسی شد و نتایج، کاهش معنادار VCAM-1 را نشان داد (۱۲). در پژوهش دیگری، کارگر فرد و همکاران کاهش سطوح sICAM-1 (Soluble intercellular adhesion molecule-1) و VCAM-1 را طی تمرین استقامتی در مردان چاق

در تأیید یافته‌های حاضر است. به خوبی نشان داده شده است که متعاقب تمرینات ورزشی، تولید رادیکال‌های آزاد افزایش می‌یابد (۲۲). در نتیجه به دنبال آن مالون دی آلدئید (MDA) که به عنوان یکی از شاخص‌های پراکسیداسیون لیپیدی غشاء گلوبول‌های قرمز خون هست، افزایش می‌یابد. به دنبال افزایش استرس اکسیداتیو در بدن، سیستم دفاعی سلول مانند آنزیم‌های آنتی‌اکسیدانی جهت مقابله با استرس اکسیداتیو تولید شده تحریک و فعال می‌شوند (۲۳). به نظر می‌رسد اثرات مفید فعالیت‌های ورزشی منظم در کاهش و جلوگیری از بیماری‌های مرتبط با استرس اکسیداتیو، به دلیل تقویت سیستم آنتی‌اکسیدانی بدن در نتیجه فعالیت ورزشی منظم، طولانی‌مدت و با شدت متوسط هست (۲۴). در پژوهشی مدرن، فعالیت ورزشی منظم وسیله‌ای مهم در پیشگیری و درمان بیماری‌ها به شمار می‌آید. اگرچه فعالیت ورزشی شدید استرس اکسیداتیو را افزایش می‌دهد، نشان داده شده تمرین‌های ورزشی منظم، سیستم دفاع آنتی‌اکسیدانی را تقویت می‌نماید. به هر حال وجود چنین تنافضی می‌تواند با وضعیت تغذیه، شدت تمرین‌ها، سطح تمرین، آمادگی بدنی افراد و روش‌های مورد استفاده برای اندازه‌گیری استرس اکسیداتیو مرتبط باشد. Zhang و همکاران وضعیت آنتی‌اکسیدانی را در کسانی که پیوسته ورزش می‌کنند و افراد غیر ورزشکار مورد بررسی قرار دادند و دریافتند که ظرفیت آنتی‌اکسیدانی در کسانی که به طور منظم ورزش می‌کنند، بالاتر است (۲۵). در واقع تقویت دفاع ضد اکسایشی سبب خنثی شدن بیشتر رادیکال‌های آزاد می‌گردد. با توجه به این سازگاری‌ها این انتظار وجود دارد که فشار اکسایشی پس از تمرین‌های هوایی کاهش یابد که در پژوهش حاضر

رباطه مستقیم با چاقی بهویژه چاقی مرکزی نشان دادند و برنامه کاهش وزن می‌تواند با کاهش مولکول‌های محلول چسبان سبب تنظیم منفی فعالیت اندوتیالی شود (۱۶). با این حال، افت سطوح مولکول‌های چسبان در نتیجه کاهش تنش برشی در پی اجرای تمرینات طولانی‌مدت موجب کاهش بیان و رهاسازی مولکول‌های چسبان از جدار آندوتیال وریدها می‌شود (۱۷). کاهش درصد چربی بدن، یکی از علل مهم افت مولکول‌های چسبان است. مشخص شده است که آزادسازی عوامل التهابی در بافت چربی در پاسخ به کاهش درصد چربی بدن و افزایش سایتوکین‌های ضدالتهابی مهار می‌شود (۱۸). از این رو کاهش درصد چربی بدن در نتیجه فعالیت ورزشی و احتمالاً کاهش سایتوکین‌های التهابی در پی اجرای تمرینات را می‌توان یکی از دلایل افت مولکول‌های چسبان پلاسمای برشمرد. در این پژوهش دیگر عوامل بررسی نشد؛ اما عوامل دیگر مانند کاهش چسبندگی خون و در نتیجه افت تنش برشی و نیز کاهش آثار پاراکرین TNF- α و IL- β را می‌توان از دلایل احتمالی تغییرات سطوح مولکول‌های چسبان دانست (۱۹). اصولاً کاهش سطح سرمی مولکول‌های چسبان در پی اجرای تمرینات طولانی‌مدت در نوشتار تحقیقی نتایج متفاوتی را در برداشته است، به‌طوری که به نظر می‌رسد سازگاری مشاهده شده در این تحقیقات به شدت، مدت و تکرار جلسات تمرینی بستگی دارد.

همچنین در خصوص کاهش التهاب و مولکول‌های چسبان، ممکن است عواملی مانند تغییر ظرفیت اکسایش در این زمینه مؤثر باشد. تمرینات استقامتی ظرفیت ضد اکسایشی بدن را افزایش می‌دهد و کاهش فشار اکسایشی را به همراه دارد (۲۰، ۲۱) که

می‌توان به مطالعات Rosenblat و همکاران (۳۰) و Ammar و همکاران (۳۱) اشاره کرد که گزارش کردن، مصرف مکمل توأم با فعالیت ورزشی، موجب کاهش مالون دی‌آلدئید پلاسمایی می‌گردد.

مکانیسم‌هایی که ورزش می‌تواند باعث تولید رادیکال‌های آزاد شود شامل افزایش رهایش هورمون‌های کاتکولامینی در هنگام ورزش، آسیب‌های عضلانی، ایسکمی و تزریق مجدد خون، التهاب و هیپوکسی است. سازوکار تأثیرگذاری انار در کاهش مالون دی‌آلدئید به این صورت است که انار علاوه بر ویتامین‌های A، E، B₂، B₁، C و B₆ حاوی پلی‌فنول می‌باشد. پلی‌فنول‌ها، آنتی‌اکسیدان‌های بسیار قوی هستند و می‌توانند رادیکال‌های آزاد را حتی نموده و اثرات سیتوتوکسیک این عوامل مهاجم را خنثی نمایند (۳۲).

در مطالعه حاضر، سطح مالون دی‌آلدئید سرم به عنوان یک عامل پراکسید لیپیدی به دنبال مصرف مکمل انار کاهش معنی‌داری را نشان داد که نشان‌دهنده اثر مثبت مکمل انار روی استرس اکسایشی در زنان چاق هست که احتمالاً با تقویت سیستم دفاع آنتی‌اکسیداتیو از جمله آنزیم‌های آنتی‌اکسیدانی (که البته در پژوهش حاضر اندازه‌گیری نشدن) توانسته با کاهش و خنثی‌سازی رادیکال‌های آزاد از عملکرد آن‌ها بر لیپیدها جلوگیری کرده و پراکسیداسیون لیپیدی و همچنین سطح خونی مالون دی‌آلدئید را کاهش دهد. با توجه به این که سیستم دفاع آنتی‌اکسیدانی بدن از مخلوطی از آنتی‌اکسیدان‌ها تشکیل شده که برخی از آن‌ها از طریق رژیم غذایی تأمین می‌شود، به نظر می‌رسد آنتی‌اکسیدان‌های موجود در غذا از طریق قطع واکنش‌های زنجیره‌ای که منجر به تولید رادیکال‌های آزاد می‌شوند و یا

نیز چنین مشاهده شد. تمرین‌های منظم بدنی توانایی سیستم‌های ضد اکسایشی بدن را افزایش داده و بدن را در مقابل خاصیت تخریب‌کنندگی فشار اکسایشی که در اثر ورزش افزایش می‌یابد، محافظت می‌کند. این تغییرات به طور آهسته و به مرور زمان و به صورت موازی با دیگر سازگاری‌های ورزش رخ می‌دهد. مشاهده گردیده که یک جلسه تمرین، بسته به شدت و مدت آن، می‌تواند سبب شدت‌های متفاوت آسیب اکسایشی شود؛ اما تمرین‌های منظم سبب ایجاد نوعی سازگاری در سیستم‌های آنتی‌اکسیدانی و ترمیم می‌شوند که این امر افزایش مقاومت نسبت به استرس اکسایشی را سبب می‌گردد (۲۶).

همچنین در پژوهش حاضر، مصرف انار منجر به کاهش بیشتر عوامل التهابی و استرس اکسایشی زنان چاق ۲۵ تا ۳۵ ساله شد و حتی اثر تمرین را نیز بیشتر کرد. در تحقیقات دیگر برای جلوگیری از تولید بیش از حد استرس اکسایشی در هنگام فعالیت‌های ورزشی، از گیاهان دارویی بهویژه پلی‌فنول‌ها استفاده شده است (۲۷). نتایج تحقیق حاضر با مطالعه Basu و Penugonda همسو هست که نشان دادند، انار ضمن مقابله با اثرات نامطلوب فشار اکسایشی ناشی از بیماری‌ها، شاخص آسیب‌های غشای سلولی مانند مالون دی‌آلدئید و بیان عامل رشدی سایتوکاین B₁ را کاهش داده و ظرفیت ضد اکسایشی سرم و نیتریک اکساید را افزایش می‌دهد (۲۸). همچنین آب انار را بر قدرت کوفنگی عضلانی تأثیری بررسی کرد و نتیجه گرفت که آب انار در مقایسه با دارونما، از افت قدرت، کوفنگی عضلانی و شاخص‌های التهابی جلوگیری می‌کند (۲۹). همچنین از تحقیقاتی که با تحقیق حاضر همخوانی دارند،

بسیار قوی هستند، می‌توانند التهاب و استرس اکسایشی را در این زنان کاهش دهد. در هر صورت، جهت بهترین نتیجه در خصوص کاهش التهاب و استرس اکسایشی در جهت پیشگیری از بیماری‌های مرتبط در این زنان بهتر است که هر دو مداخله (تمرین هوایی و مصرف انار) به صورت توأم انجام شود.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل بخشی از نتایج پایان‌نامه در مقطع کارشناسی ارشد در سال ۱۳۹۷ بوده که با تأیید معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات اجرا شده است. مراتب قدردانی خود را از همکاران محترم که در انجام این پژوهش مساعدت نمودند، اعلام می‌داریم.

تعارض منافع

نویسنده‌گان این مقاله اعلام می‌دارند که هیچ‌گونه تضاد منافعی در این نوشتار وجود ندارد.

اتصال به عنصر مس و جلوگیری از اتصال این عنصر به لیپوپروتئین باعث تأخیر در شروع فرآیند پراکسیداسیون لیپیدهای پلاسمایی گردد (۳۲).

در این مطالعه سایر عوامل آنتی‌اکسیدانی و اکسیدانی مثل ویتامین‌های آنتی‌اکسیدانی، کاتالاز و ایزوپروستان‌ها مورد ارزیابی قرار نگرفته، بنابراین با در نظر گرفتن این محدودیت، بایستی در تعمیم نتایج محتاط بود.

نتیجه‌گیری

هشت هفته تمرین هوایی با بهبود ترکیب بدنی و خاصیت ضدالالتهابی و ضدآکسایشی منجر به کاهش التهاب و استرس اکسایشی در زنان چاق می‌شود که نتیجه آن می‌تواند پیشگیری از بیماری‌های ثانویه چاقی و اضافه وزن با منشأ التهابی و اکسایشی باشد. در این میان، مصرف انار نیز اگرچه اثری بر ترکیب بدنی نداشت؛ اما با توجه به این‌که سرشار از پلی‌فنول‌ها بوده و پلی‌فنول‌ها نیز آنتی‌اکسیدان‌های

References

1. Lamina S, Ezema CI, Theresa AI, Anthonia EU. Effects of free radicals and antioxidants on exercise performance. *Oxid Antioxid Med Sci* 2013; 2(2): 83-91. doi: 10.5455/oams.010413.rv.005
2. Tung BT, Rodriguez-Bies E, Thanh HN, Le-Thi Thu H, Navas P, Sanchez VM, et al. Organ and tissue-dependent effect of resveratrol and exercise on antioxidant defenses of old mice. *Aging Clin Exp Res* 2015;27(6):775-83. doi: 10.1007/s40520-015-0366-8.
3. Radak Z, Chung HY, Koltai E, Taylor AW, Goto S. Exercise, oxidative stress and hormesis. *Ageing Res Rev* 2008;7(1):34-42. doi: 10.1016/j.arr.2007.04.004
4. Brown LA, Kerr CJ, Whiting P, Finer N, McEneny J, Ashton T. Oxidant stress in healthy normal-weight, overweight, and obese individuals. *Obesity (Silver Spring)* 2009;17(3):460-6. doi: 10.1038/oby.2008.590.
5. Furukawa S, Fujita T, Shimabukuro M, Iwaki M, Yamada Y, Nakajima Y, et al. Increased oxidative stress in obesity and its impact on metabolic syndrome. *J Clin Invest* 2004;114(12):1752-61. doi:10.1172/JCI21625
6. Koh Y, Park J. Cell adhesion molecules and exercise. *J Inflamm Res* 2018;11:297-306. doi: 10.2147/JIR.S170262
7. Palme fors H, DuttaRoy S, Rundqvist B, Borjesson M. The effect of physical activity or exercise on key biomarkers in atherosclerosis-a systematic review. *Atherosclerosis* 2014;235(1):150-61. doi: 10.1016/j.atherosclerosis.2014.04.026.
8. Scheede-Bergdahl C, Benee Olsen D, Reving D, Boushel R, Dela F. Cardiovascular disease markers in type 2 diabetes: the effects of a moderate home-based exercise training programme. *Diab Vasc Dis*

- Res 2009;6(4):291-6. doi: 10.1177/1479164109341689.
- 9.** Aukrust P, Gullestad L, Ueland T, Damås JK, & Yndestad A. Inflammatory and anti-inflammatory cytokines in chronic heart failure: Potential therapeutic implications. *Annals of Medicine* 2005; 37(2): 74-85. doi.org/10.1080/07853890510007232
- 10.** Heber D, Seeram NP, Wyatt H, Henning SM, Zhang Y, Ogden LG, et al. Safety and antioxidant activity of a pomegranate ellagitannin-enriched polyphenol dietary supplement in overweight individuals with increased waist size. *J Agric Food Chem* 2007;55(24):10050-4. doi:10.1021/jf071689v
- 11.** Kraemer WJ, Adams K, Cafarelli E, Dudley GA, Dooly C, Feigenbaum MS, et al. American College of Sports Medicine position stand. Progression models in resistance training for healthy adults. *Med Sci Sports Exerc* 2002;34(2):364-80. doi: 10.1097/00005768-200202000-00027
- 12.** Mosaffa N, Abedi b. The Effect of Eight Week Interval training on the serum VCAM-1 and PAI-1 in obesity women. *Journal of Sport Biosciences*. 2018;10(2):193-206. doi: 10.22059/jsb.2018.227583.1148
- 13.** Kargarfard M, Lam ET, Shariat A, Asle Mohammadi M, Afrasiabi S, Shaw I, et al. Effects of endurance and high intensity training on ICAM-1 and VCAM-1 levels and arterial pressure in obese and normal weight adolescents. *Phys Sportsmed* 2016;44(3):208-16. doi: 10.1080/00913847.2016.1200442.
- 14.** Tonjes A, Scholz M, Fasshauer M, Kratzsch J, Rassoul F, Stumvoll M, et al. Beneficial effects of a 4-week exercise program on plasma concentrations of adhesion molecules. *Diabetes Care* 2007;30(3):e1. doi:10.2337/dc06-1760
- 15.** Zoppini G, Targher G, Zamboni C, Venturi C, Cacciatori V, Moghetti P, et al. Effects of moderate-intensity exercise training on plasma biomarkers of inflammation and endothelial dysfunction in older patients with type 2 diabetes. *Nutr Metab Cardiovasc Dis* 2006;16(8):543-9. doi:10.1016/j.numecd.2005.09.004
- 16.** Ito H, Ohshima A, Inoue M, Ohto N, Nakasuga K, Kaji Y, et al. Weight reduction decreases soluble cellular adhesion molecules in obese women. *Clin Exp Pharmacol Physiol* 2002;29(5-6):399-404. doi.org/10.1046/j.1440-1681.2002.03672.x
- 17.** Sabatier MJ, Schwark EH, Lewis R, Sloan G, Cannon J, McCully K. Femoral artery remodeling after aerobic exercise training without weight loss in women. *Dyn Med* 2008;7:13. doi: 10.1186/1476-5918-7-13
- 18.** Weyer C, Yudkin JS, Stehouwer CD, Schalkwijk CG, Pratley RE, Tataranni PA. Humoral markers of inflammation and endothelial dysfunction in relation to adiposity and in vivo insulin action in Pima Indians. *Atherosclerosis* 2002;161(1):233-42. doi:10.1016/s0021-9150(01)00626-8
- 19.** Roberts CK, Won D, Pruthi S, Lin SS, Barnard RJ. Effect of a diet and exercise intervention on oxidative stress, inflammation and monocyte adhesion in diabetic men. *Diabetes Res Clin Pract* 2006;73(3):249-59. doi: 10.1016/j.diabres.2006.02.013
- 20.** Parisi J, Filippatos G, Nikolaou V, Adamopoulos S. Cytokines and anti-cytokine therapeutic approaches to chronic heart failure. *Eur J Intern Med* 2002;13(6):356. doi.org/10.1016/S0953-6205(02)00092-4
- 21.** Wannamethee SG, Lowe GD, Shaper AG, Rumley A, Lennon L, Whincup PH. Associations between cigarette smoking, pipe/cigar smoking, and smoking cessation, and haemostatic and inflammatory markers for cardiovascular disease. *Eur Heart J* 2005;26(17):1765-73. doi:10.1093/eurheartj/ehi183
- 22.** Yfanti C, Tsikokos A, Fatouros IG, Theodorou AA, Deli CK, Koutedakis Y, et al. Chronic eccentric exercise and antioxidant supplementation: effects on lipid profile and insulin sensitivity. *J Sports Sci Med* 2017;16(3):375-82.
- 23.** Martinez-Campos C, Lara-Padilla E, Bobadilla-Lugo RA, Kross RD, Villanueva C. Effects of exercise on oxidative stress in rats induced by ozone. *Scientific World Journal* 2012;2012:1-5. doi: 10.1100/2012/135921.
- 24.** Margaritis I, Palazzetti S, Rousseau AS, Richard MJ, Favier A. Antioxidant supplementation and tapering exercise improve exercise-induced antioxidant response. *J Am Coll Nutr* 2003;22(2):147-56. doi: 10.1080/07315724.2003.10719288
- 25.** Zhang N, Andresen BT, Zhang C. Inflammation and reactive oxygen species in cardiovascular disease. *World J Cardiol* 2010;2(12):408-10. doi: 10.4330/wjc.v2.i12.408
- 26.** Radak Z, Naito H, Kaneko T, Tahara S, Nakamoto H, Takahashi R, et al. Exercise training decreases DNA damage and increases DNA repair and resistance against oxidative stress of proteins in aged rat skeletal muscle. *Pflugers Arch* 2002;445(2):273-8. doi:10.1007/s00424-002-0918-6
- 27.** Morillas-Ruiz JM, Villegas Garcia JA, Lopez FJ, Vidal-Guevara ML, Zafrilla P. Effects of polyphenolic antioxidants on exercise-induced oxidative stress. *Clin Nutr* 2006;25(3):444-53. doi: 10.1016/j.clnu.2005.11.007
- 28.** Basu A, Penugonda K. Pomegranate juice: a heart-healthy fruit juice. *Nutr Rev* 2009;67(1):49-56. doi: 10.1111/j.1753-4887.2008.00133.x.
- 29.** Trombold JR, Reinfeld AS, Casler JR, Coyle EF. The effect of pomegranate juice supplementation on strength and

- soreness after eccentric exercise. *J Strength Cond Res* 2011;25(7):1782-8. doi: 10.1519/JSC.0b013e318220d992.
- 30.** Rosenblat M, Hayek T, Aviram M. Anti-oxidative effects of Pomegranate Juice (PJ) consumption by diabetic patients on serum and on macrophages. *Atherosclerosis* 2006;187(2):363-71. doi:10.1016/j.atherosclerosis.2005.09.006
- 31.** Ammar A, Turki M, Hammouda O, Chtourou H, Trabelsi K, Bouaziz M, et al. Effects of

pomegranate juice supplementation on oxidative stress biomarkers following weightlifting exercise. *Nutrients* 2017;9(8). doi: 10.3390/nu9080819.

32. Seeram NP, Zhang Y, McKeever R, Henning SM, Lee RP, Suchard MA, et al. Pomegranate juice and extracts provide similar levels of plasma and urinary ellagitannin metabolites in human subjects. *J Med Food* 2008;11(2):390-4. doi: 10.1089/jmf.2007.650.

The effect of aerobic training and pomegranate supplementation on lipid peroxidation and some adhesion molecules in obese women

Mina Bonyadi¹, Bahram Abedi²

Abstract

Background: Pomegranate supplement is one of the herbal supplements with healing properties. The purpose of this study was to investigate the effect of 8 weeks of aerobic training and pomegranate supplementation on lipid peroxidation and some adhesion molecules in obese women.

Methods: In this randomised double-blind clinical trial, forty women with BMI greater than 30 kg/m^2 were randomly assigned into four groups of aerobic training, pomegranate, aerobic training + pomegranate, and placebo. Interventions were performed for 8 weeks. The exercise program included running on a treadmill with 65% of maximum heart rate for 16 minutes in the first week, which peaked at 30 minutes and 80% of the maximum heart rate in the eighth week. The groups received either a 200 mg supplement or a placebo daily for two months. Blood samples were collected from all subjects 24 hours before and 48 hours after the intervention to measure the variables. One-way ANOVA and paired t-test were used to compare the changes of variables in the four groups of study and at two blood sampling times (pre and post-test).

Results: The results showed that MDA, ICAM-1 and VCAM-1 significantly decreased in three intervention groups (training+pomegranates, pomegranates, and training) ($P<0.05$). This decrease in the pomegranate+training group was significantly higher than the other two (pomegranates, and training) groups ($P<0.05$).

Conclusion: It seems that eight weeks of aerobic training along with pomegranate supplementation may have a better effect on reducing inflammation and oxidative stress in preventing obesity-related diseases in obese women.

Keywords: Aerobic training, Pomegranate, Oxidative Stress, Adhesion Molecules

Citation: Bonyadi M, Abedi B. The effect of aerobic training and pomegranate supplementation on lipid peroxidation and some adhesion molecules in obese women. Health and Development Journal 2020; 8(4): 371-83. [In Persian] doi: 10.22034/8.4.371

© 2020 The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

1- MSc, Department of Physical Education, Mahallat Branch, Islamic Azad University, Mahallat, Iran

2- Associate Professor, Department of Physical Education, Mahallat Branch, Islamic Azad University, Mahallat, Iran

Corresponding Author: Bahram Abedi Email: abedi@iaumahallat.ac.ir

Address: Islamic Azad University, Daneshgah Street, Ayatollah Khamenei Boulevard, Mahallat, Markazi Province, Iran

Tel: 09188667662

Fax: 08643257555